

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 3/2012-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 6. marca 2012 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. R. K., B., zastúpeného advokátom doc. JUDr. B. F., PhD., Advokátska kancelária F., s. r. o., B., vo veci namietaného porušenia práv podľa čl. 12 ods. 2, čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 6 ods. 1 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Spišská Nová Ves a jeho uznesením č. k. 9 Er 301/2010-55 z 19. septembra 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. R. K. o d m i e t a ako podanú zjavne neoprávnenou osobou.

O d ô v o d n e n i e :

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. októbra 2011 doručená sťažnosť JUDr. R. K., B. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojich práv podľa čl. 12 ods. 2, čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 6 ods. 1 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom Okresného

súdu Spišská Nová Ves (ďalej len „okresný súd“) a jeho uznesením č. k. 9 Er 301/2010-55 z 19. septembra 2011.

2. Sťažovateľ v sťažnosti uviedol: *«Sťažovateľ je súdnym exekútorom, ktorý vykonáva exekučnú činnosť na základe zákona č. 233/1995 Z. z. (zákon o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti a o zmene a doplnení ďalších zákonov, ďalej aj „Exekučný poriadok“). Exekučný poriadok poskytuje legálnu definíciu exekútora keď v ust. § 2 ods. 1 stanoví, že exekútor je štátom určenou a splnomocnenou osobou na vykonávanie núteného výkonu súdnych a iných rozhodnutí. Popritom v ust. § 5 Exekučného poriadku sa ustanovuje, že v súvislosti s výkonom exekučnej činnosti má exekútor postavenie verejného činiteľa a vykonávanie exekučnej činnosti je výkonom verejnej moci... Spoločnosť P., s. r. o. v záujme vymoženia jednej zo svojich finančných pohľadávok, ktorá vznikla na základe poskytnutej pôžičky fyzickej osobe: R. B. (ďalej aj „Povinný“) a ktorej pravosť čo do dôvodu a výšky bola autoritatívne deklarovaná rozsudkom Stáleho rozhodcovského súdu spoločnosti S. r., a. s. (rozsudok je detailne špecifikovaný v uznesení Okresného súdu Spišská Nová Ves, ktorým došlo k nelegitímnym a nelegálnym zásahom do základných práv sťažovateľa, pričom tento rozsudok je sťažovateľ pripravený predložiť súdu ak to bude podľa súdu potrebné) podala formou zápisnice sťažovateľovi podľa ust. § 38 a nasl. Exekučného poriadku návrh na vykonanie exekúcie (návrh bol nepochybne podaný, ako to vyplýva z uznesenia Okresného súdu Spišská Nová Ves, ktorým došlo k nelegitímnym a nelegálnym zásahom do základných práv sťažovateľa, pričom tento návrh je sťažovateľ pripravený predložiť súdu ak to bude podľa súdu potrebné). V návrhu spoločnosť požiadala sťažovateľa ako súdneho exekútora, aby vymáhal jej finančnú pohľadávku s využitím všetkých relevantných zákonných spôsobov exekúcie, tak aby bola čo najskôr uspokojená. ... Sťažovateľ viazaný návrhom na vykonanie exekúcie pridelil v rámci registrácie exekúcií číslo EX 3533/10 a požiadal Okresný súd Spišská Nová Ves, ktorý je vo veci podľa ust. § 45 Exekučného poriadku miestne a vecne príslušným exekučným súdom, o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Okresný súd Spišská Nová Ves uznesením zo dňa 19. 09. 2011, sp. zn.: 9 Er 301/2010-55 (ďalej aj „Uznesenie“ alebo „napadnuté uznesenie“) ex offio rozhodol o vylúčení sťažovateľa z vykonávania exekúcie. Práve označené uznesenie a*

postup všeobecného súdu, ktorý viedol k jeho vydaniu, sťažovateľ napáda z hľadiska porušenia jeho základných, nižšie definovaných, práv.

Sťažovateľ tvrdí, že Okresný súd Spišská Nová Ves svojim postupom v konaní 9 Er 301/2010-55 a rozhodnutím - Uznesením zo dňa 19. 09. 2011, ktoré bolo logickým následkom tohto konania, porušil jeho základné práva, konkrétne:

A. právo na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej aj „Ústava SR“);

B. právo na spravodlivý súdny proces zaručené čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej aj „Dohovor“);

C. právo vlastniť majetok zaručené čl. 20 ods. 1 Ústavy;

D. právo na pokojné užívanie majetku zaručené čl. 1 Protokolu č. 1 k Dohovoru;

E. všeobecný zákaz diskriminácie ustanovený čl. 12 ods. 2 Ústavy;

F. zákaz diskriminácie ustanovený čl. 14 Dohovoru.

Sťažovateľ ďalej v sťažnosti uvádza argumentáciu namietaného porušenia svojich základných práv. Tvrdí, že „všeobecný súd:

a) bez toho aby upovedomil sťažovateľa o Náleze ústavného súdu zo dňa 13. 04. 2011, sp. zn.: III. ÚS 322/2010-37;

b) bez toho aby vykonal akékoľvek dokazovanie v otázke subjektívnej alebo objektívnej zaujatosti sťažovateľa vo veci alebo v pomere k účastníkom exekučného konania;

c) bez toho aby existovala námietka zaujatosti alebo akékoľvek racionálne pochybnosti o legálnom a legitímnom postupe sťažovateľa v exekúcii;

d) bez toho aby existovali oprávnené obavy povinného o legálny priebeh exekúcie;

e) bez toho aby umožnil sťažovateľovi s cieľom ovplyvniť rozhodnutie všeobecného súdu vyjadriť sa k otázke zaujatosti a to aj na podklade konkrétnych dôkazov a rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn.: III. ÚS 322/2010;

rozhodol s konečnou platnosťou (podľa ust. § 30 ods. 10 Exekučného poriadku proti rozhodnutiu všeobecného súdu o námietke zaujatosti exekútora nemožno podať opravný prostriedok) o právnom postavení sťažovateľa, pričom toto rozhodnutie vyvolalo právne účinky do budúcnosti a definitívne zbavilo sťažovateľa možnosti vykonávať teraz i v budúcnosti exekúciu vedenú pre vymoženie pohľadávky obchodnej spoločnosti P., s. r. o.

voči povinnému, ktorá bola prisúdená rozsudkom Stáleho rozhodcovského súdu spoločnosti S. r., a. s.»

3. Sťažovateľ ďalej uvádza: «Z odôvodnenia napadnutého uznesenia vôbec nie je zrejmé, akou úvahou súd dospel jednoznačne a nepochybne k tomu, že sťažovateľ je ako súdny exekútor zaujatý voči oprávnenému - obchodnej spoločnosti P., s. r. o... Sťažovateľ ako strana konania nebol oboznámený s tým, že všeobecný súd vedie konanie, v ktorom rozhoduje o jeho právach a právnom postavení (a to v súvislosti s jeho zaujatosťou), nebol oboznámený s obsahom dôkazov a tvrdení, nemal možnosť sa k týmto dôkazom a tvrdeniam vyjadriť a sám nemal možnosť navrhnúť dôkazy na podporu svojich tvrdení... Rozhodnutím všeobecného súdu došlo k enormnému zníženiu majetkovej hodnoty sťažovateľa do tej miery, že viac nemožno hovoriť o hodnote v pravom slova zmysle... mohol legitímne očakávať, že uskutočnením činností v rámci výkonu exekúcie dôjde k zhmotneniu odmeny za výkon exekúcie... Napadnuté rozhodnutie tohto súdu v praxi objektívne vyvolalo také účinky, že sťažovateľ bol zbavený vlastníctva značnej majetkovej hodnoty a taktiež došlo k zmareniu jeho legitímneho očakávania, že ak bude postupovať podľa záväzných právnych noriem a usmernení exekučného súdu, realizácia úkonov pri výkone exekučnej činnosti bude generovať jeho finančnú odmenu...

Pokiaľ ide o posudzovanie exekučného titulu sťažovateľ uvádza, že „Exekučný súd nemá právomoc z hmotnoprávnej stránky posudzovať obsah exekučného titulu, pretože to bolo úlohou iného súdu, resp. to bolo predmetom iných procesných postupov a prinajmenšom takýto „revízny“ postup porušuje zásadu rei iudicata ako zásadu spravodlivého súdneho procesu. Na „revíznom“ postupe preto všeobecný súd nemôže založiť svoje rozhodnutie o zamietnutí udelenia poverenia...

Sťažovateľ, aj keď výkon a ochrana jeho práva na spravodlivý súdny proces mala byť rovnaká, mal v konaní pred všeobecným súdom výrazne nevýhodné postavenie a bolo s ním zaobchádzané odlišne. Sťažovateľ však bol, a to najmä vzhľadom k faktu, že všeobecný súd rozhodoval o jeho práve vykonať exekúciu a toto rozhodnutie výrazne ovplyvnilo jeho právne postavenie, stranou konania rovnako ako povinný. Z okolností daného prípadu nemožno vyšpecifikovať také skutočnosti, ktoré by mohli objektívne a rozumne ospravedlniť takéto odlišné zaobchádzanie. Odlišné zaobchádzanie so sťažovateľom nemožno

ospravedlniť jeho iným postavením (postavením súdneho exekútora), pretože takýto dôvod je priamo Ústavou SR a Dohovorom špecifikovaný ako dôvod zakázaného odlišného zaobchádzania.»

4. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd vydal takýto nález:

„1) Základné právo JUDr. R. K., trvalé bytom: B. na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Spišská Nová Ves v konaní vedenom pod sp. zn.: 9 Er 301/2010-55 bolo porušené.

2) Základné právo JUDr. R. K., trvalé bytom: B. na spravodlivý súdny proces zaručené čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Spišská Nová Ves v konaní vedenom pod sp. zn.: 9 Er 301/2010-55 bolo porušené.

3) Základné právo JUDr. R. K., trvalé bytom: B. na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Okresného súdu Spišská Nová Ves zo dňa 19. 09. 2011 sp. zn.: 9 Er 301/2010-55 bolo porušené,

4) Základné právo JUDr. R. K., trvale bytom: B. na spravodlivý súdny proces zaručené čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Spišská Nová Ves zo dňa 19. 09. 2011 sp. zn.: 9 Er 301/2010-55 bolo porušené.

5) Základné právo JUDr. R. K., trvalé bytom: B. vlastniť majetok zaručené čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Okresného súdu Spišská Nová Ves zo dňa 19. 09. 2011 sp. zn.: 9 Er 301/2010-55 bolo porušené.

6) Základné právo JUDr. R. K., trvalé bytom: B. na pokojné užívanie majetku zaručené čl. 1 Protokolu č. 1 k Európskemu dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Spišská Nová Ves zo dňa 19. 09. 2011 sp. zn.: 9 Er 301/2010-55 bolo porušené.

7) Okresný súd Spišská Nová Ves postupom v konaní vedenom pod sp. zn.: 9 Er 301/2010-55 porušil všeobecný zákaz diskriminácie ustanovený čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a týmto postupom diskriminoval JUDr. R. K., trvalé bytom: B.

8) Okresný súd Spišská Nová Ves uznesením zo dňa 19. 09. 2011 sp. zn.: 9 Er 301/2010-55 porušil všeobecný zákaz diskriminácie ustanovený čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a týmto rozhodnutím diskriminoval JUDr. R. K., trvalé bytom: B.

9) Okresný súd Spišská Nová Ves postupom v konaní vedenom pod sp. zn.: 9 Er 301/2010-55 porušil zákaz diskriminácie ustanovený čl. 14 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a týmto postupom diskriminoval JUDr. R. K., trvalé bytom: B.

10) Okresný súd Spišská Nová Ves uznesením zo dňa 19. 09. 2011 sp. zn.: 9 Er 301/2010-55 porušil zákaz diskriminácie ustanovený čl. 14 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a týmto rozhodnutím diskriminoval JUDr. R. K., trvalé bytom: B.

11) Uznesenie Okresného súdu Spišská Nová Ves zo dňa 19. 09. 2011 sp. zn.: 9 Er 301/2010-55 sa zrušuje a vec sa tomuto súdu vracia na ďalšie konanie.

12) JUDr. R. K., trvalé bytom: B. priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 1.000,- EUR, ktoré sú jej Okresný súd Spišská Nová Ves povinní zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

13) Okresný súd Spišská Nová Ves je povinný uhradiť JUDr. R. K., trvalé bytom: B. trovy konania, tak ako budú vyčíslené v písomnom vyhotovení nálezu, na účet jej právneho zástupcu F., s. r. o. a to do troch dní od právoplatnosti tohto nálezu. “

II.

1. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

2. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

3. Podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

4. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

5. Podľa čl. 12 ods. 2 ústavy základné práva a slobody sa zaručujú na území Slovenskej republiky všetkým bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, vieru a náboženstvo, politické či iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, majetok, rod alebo iné postavenie. Nikoho nemožno z týchto dôvodov poškodzovať, zvyhodňovať alebo znevýhodňovať.

6. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastniť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

7. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

8. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. Rozsudok musí byť vyhlásený verejne, ale tlač a verejnosť môžu byť vylúčené buď po dobu celého, alebo časti procesu v záujme mravnosti, verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej

spoločnosti, alebo keď to vyžadujú záujmy maloletých alebo ochrana súkromného života účastníkov alebo, v rozsahu považovanom súdom za úplne nevyhnutný, pokiaľ by, vzhľadom na osobitné okolnosti, verejnosť konania mohla byť na ujmu záujmom spoločnosti.

9. Podľa čl. 14 dohovoru užívanie práv a slobôd priznaných týmto dohovorom sa musí zabezpečiť bez diskriminácie založenej na akomkoľvek dôvode, ako je pohlavie, rasa, farba pleti, jazyk, náboženstvo, politické alebo iné zmýšľanie, národnostný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnostnej menšine, majetok, rod alebo iné postavenie.

10. Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

Predchádzajúce ustanovenie nebráni právu štátov prijímať zákony, ktoré považujú za nevyhnutné, aby upravili užívanie majetku v súlade so všeobecným záujmom a zabezpečili platenie daní a iných poplatkov alebo pokút.

III.

1. Podstatou sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa (súdneho exekútora), že napadnutým uznesením okresného súdu č. k. 9 Er 301/2010-55 z 19. septembra 2011, ktorým okresný súd rozhodol o vylúčení sťažovateľa z výkonu exekúcie z dôvodu pochybností o jeho nezaujatosti vo vzťahu k oprávnenej – spoločnosti P., s. r. o., boli porušené jeho základné práva.

2. Ústavný súd sa najskôr zaoberal otázkou, či sú naplnené predpoklady meritórneho prerokovania ústavnej sťažnosti (§ 25 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

3. O návrhu podanom zjavne neoprávnenou osobou možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody sťažovateľa, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a osobou sťažovateľa, prípadne z iných dôvodov.

4. Ústavný súd už vo viacerých veciach sťažovateľa (napr. I. ÚS 491/2011, II. ÚS 592/2011, II. ÚS 480/2011) konštatoval, že súdny exekútor má pri výkone exekučnej činnosti postavenie verejného činiteľa. Tento svoj status získal podľa Exekučného poriadku; ustanovenie § 2 ods. 1 ustanovuje, že exekútor je štátom určenou a splnomocnenou osobou na vykonávanie núteného výkonu súdnych a iných rozhodnutí. Podľa ustanovenia § 5 Exekučného poriadku má exekútor pri výkone exekučnej činnosti ako výkonu verejnej moci postavenie verejného činiteľa. Z uvedeného vyplýva, že Exekučným poriadkom preniesol štát časť výkonu svojej moci – špecificky moci súdnej, ktorej súčasťou je aj vykonávacie konanie – na súdnych exekútorov. Nimi sú síce fyzické osoby, avšak táto skutočnosť má význam len právne technický či organizačne inštitucionálny. Z hľadiska funkcionálneho vykonávajú tieto osoby štátnu moc, resp. moc súdnu. Preto, ak exekútor vykonáva funkcie, ktoré by inak bol povinný vykonať štát, resp. súd, je pri výkone zverenej štátnej moci povinný dbať a rešpektovať základné práva tých osôb, vo vzťahu ku ktorým prenesenú štátnu moc vykonáva; rovnako tak pre tieto osoby musí platiť rovnaký štandard ochrany ich základných práv ako v konaní pred súdmi.

5. Súdny exekútor nemá aktívnu legitimáciu na podanie sťažnosti proti rozhodnutiu, ktorým ho súd vylúčil z vykonávania exekúcie v daných veciach, pre jeho pomer k účastníkovi konania (oprávnenému) v zmysle ustanovenia § 30 Exekučného poriadku. V takomto prípade je súdny exekútor objektom rozhodovania o vylúčení a sám ako súčasť súdnej moci nie je účastníkom exekučného konania a nie je nositeľom žiadnych základných práv, a to ani v záujme ochrany účastníka exekučného konania (oprávneného).

6. Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní dospel k záveru, že ide o sťažnosť podanú zjavne neoprávnenou osobou, a preto ju odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

7. Nad rámec uvedeného ústavný súd dodáva, že sťažovateľ v období, kedy podal na ústavnom súde túto sťažnosť pre namietané porušenie jeho základných práv v súvislosti s rozhodovaním exekučného súdu o jeho vylúčení z vykonávania exekúcie, podal ústavnému súdu viacero sťažností s podobným (nie však vo všetkých veciach totožným)

obsahom. Vzhľadom na skutočnosť, že nie všetky sťažnosti sťažovateľa majú rovnaký obsah, výroky jednotlivých rozhodnutí ústavného súdu sa v jednotlivých právnych veciach sťažovateľa môžu líšiť, reflektujúc vždy obsah konkrétnej sťažnosti.

8. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími nárokmi sťažovateľa nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. marca 2012